

SOCIAL- OCH HÄLSOVÅRDSUTSKOTTETS BETÄNKANDE 12/2006 rd

Regeringens proposition med förslag till lag om ändring av lagen om åtgärder för inskränkande av tobaksrökning

INLEDNING

Remiss

Riksdagen remitterade den 7 februari 2006 en proposition med förslag till lag om ändring av lagen om åtgärder för inskränkande av tobaksrökning (RP 226/2005 rd) till social- och hälsovårdsutskottet för beredning.

Motioner

I samband med propositionen har utskottet behandlat följande motion:

— en lagmotion med förslag till lag om ändring av 12 och 13 § i lagen om åtgärder för inskränkande av tobaksrökning (LM 72/2004 rd — Päivi Räsänen /kd m.fl.), som remitterades till utskottet den 9 juni 2004.

Utlåtanden

I enlighet med riksdagens beslut har grundlagsutskottet och arbetslivs- och jämställdhetsutskottet lämnat utlåtande i ärendet. Utlåtandena (GrUU 19/2006 rd, AjUU 4/2006 rd) ingår som bilagor till betänkandet.

Sakkunniga

Utskottet har hört

- direktör Tapani Melkas, regeringssekreterare Liisa Katajamäki och konsultativ tjänsteman Pia Jokinen, social- och hälsovårdsministeriet
- överingenjör Kaisa Kauko, miljöministeriet
- överinspektör Jaakko Kuustonen, Social- och hälsovårdens produkttillsynscentral

- inspektör Olavi Ontronen, Tavastlands arbetarskyddsdistrikt, även som representant för Työsuojelutarkastajien yhdistys
- generaldirektör Pekka Puska och sakkunnig-läkare Kristiina Patja, Folkhälsoinstitutet
- temadirektör Kari Reijula, Institutet för arbetshygien
- direktör Rolf Eriksson och arkitekt Markku Axelsson, Finlands Kommunförbund
- ordförande Simo Järvinen, Kuntien terveystarkastajat ry
- inomhusklimatexpert Taiju Virtanen, Allergi- och Astmaförbundet
- organisationschef Riitta Muotka, Hengityseliitto Heli ry
- överläkare Matti Rautalahti, Cancerorganisationerna
- direktör Rauno Vanhanen, Företagarna i Finland
- utvecklingschef Arvo Ylönen, LVI-tekniset Urakoitsijat ry
- sekreterare för samhällsrelationer Katja Veirto, Servicebranschernas fackförbund - Servicefacket
- arbetsmarknadschef Jari Forss, Finlands Hotell- och Restaurangförbund FHR rf
- ordförande Leena Panula och styrelseledamot Martti Nykänen, Ympäristö- ja terveystekninen ry.
- krögare Mika Lehtonen, Colorado
- krögare Heikki Jokela, Never Grow Old
- utvecklingschef Kosti Talala, S-gruppen

- verkställande direktör Seppo Koskinen, SK Ravintolat Oy
- krögare Jorma Railonkoski, Storyville
- stadsråd Timo Ihamäki.

Dessutom har Bingoalan työntajaja- ja toimialajärjestö lämnat ett skriftligt utlåtande.

PROPOSITIONEN OCH LAGMOTIONEN

Propositionen

Regeringen föreslår att lagen om åtgärder för inskränkande av tobaksrökning ändras. Utgångspunkten för propositionen är att restauranger och andra förplägnadsrörelser är rökfria.

Tobaksrökning kan dock tillåtas i restaurangers eller förplägnadsrörelsers inomhuslokaler i ett separat rökrum som godkänts för tobaksrökning. Det är upp till näringsidkaren om han eller hon reserverar ett rökrum för detta ändamål.

Rökrummet ska inrättas med hjälp av sådana tekniska metoder att tobaksrök inte sprider sig från rummet till övriga inomhuslokaler. Enligt förslaget är det förbjudet att servera och förtära mat och dryck i rökrummet. Även i övrigt är det förbjudet att utföra arbete i rökrummet, med undantag av nödvändiga åtgärder som vidtas av ordningsskäl.

Enligt förslaget ska kommunens byggnadstillsynsmyndighet godkänna rökrum i samband med bygglov. Den kan bestämma att rökrummet ska byggas om när det framgår att tobaksrök tränger in i lokaler inomhus eller att rökrummet i övrigt inte uppfyller uppställda krav. Byggnadstillsynsmyndigheten kan förena sina bestämmelser med vite eller hot om tvångsutförande. Tobaksrökning i restauranger övervakas av kommunens tillsynsmyndighet enligt tobakslagen och arbetarskyddsmyndigheten.

Den föreslagna lagen avses träda i kraft den 1 juni 2007.

Lagmotionen

I lagmotion LM 72/2004 rd föreslås en sådan ändring av lagen om åtgärder för inskränkande av tobaksrökning att rökning förbjuds helt i restauranger och andra förplägnadsrörelser.

UTSKOTTETS ÖVERVÄGANDEN

Allmän motivering

Allmänt

Enligt utredning till utskottet är tobaksrök fortfarande en stor hälsorisk för restauranganställda trots förbättringar i arbetsmiljön. Exponering för tobaksrök i restaurangarbete ökar risken att insjukna och dö i förtid i cancer och hjärt-kärlsjukdomar. Risken blir mindre om tobaksrökning på restauranger begränsas. Som det framgår av propositionsmotiven råder det totalförbud mot rökning på restauranger i t.ex. Irland och Norge. Trots det har försäljningen inom restaurangbranschen inte minskat där och den allmänna opinionen har rapporterats vara positiv till ett förbud.

I Sverige har restaurangerna kunnat tillåta rökning i särskilda rökrum, men sådana har emellertid inte byggts i den utsträckning man räknade med. Internationellt sett bedöms utvecklingen på det hela taget allt mer gå mot ett totalförbud mot rökning på restaurang. Också inom WHO och EU har förhandlingar förts om rekommendationer i detta syfte. Utskottet understryker att de föreslagna bestämmelserna inte tvingar restaurangerna att bygga rökrum utan restaurangerna får själva bestämma om lokalerna ska vara rökfria eller inte.

Genom lagförslaget jämföras de restauranganställda arbetarskyddsmässigt med andra arbetstagargrupper och får det avsevärt bättre än i

dagsläget. De tekniska lösningarna enligt den gällande tobakslagen har inte räckt till för att hindra tobaksrök från att spridas till rökfria zoner i restauranger. De anställda har exponerats för tobaksrök särskilt i små restauranger där den nuvarande lagstiftningen inte kräver särskilda rökzoner. Utskottet finner propositionens utgångspunkt, att restauranger ska vara rökfria, angelägen och ändamålsenlig inte bara med hänsyn till arbetarskyddet utan också i ett folkhälsofrämjande perspektiv.

Rökrum

Grundlagsutskottet framhåller i sitt utlåtande att det med tanke på den skyldighet att främja hälsoskyddet som bottnar i de grundläggande fri- och rättigheterna är förenligt med proportionalitetsprincipen att tillåta rökning i restauranger endast i särskilda isolerade rökrum, eftersom de tekniska lösningar som den gällande lagen kräver inte har räckt till för att hindra anställda och kunder från att bli utsatta för tobaksrök.

Grundlagsutskottet anser ett förbud att servera mat och dryck i rökrummet motiverat men påpekar att ett förbud att inta mat och dryck i rökrummet fjärrar sig från skyddsmålet för de grundläggande fri- och rättigheterna och inverkar på kundens självbestämmanderätt. Förbudet gäller, framhåller grundlagsutskottet, rökrummet oberoende av hur rummet är ordnat med tanke på skyddet av de anställda. Grundlagsutskottet uppmanar social- och hälsovårdsutskottet att diskutera hur syftet med lagförslaget på denna punkt kunde nås med lindrigare åtgärder än det föreslagna förbudet. Också arbetslivs- och jämställdhetsutskottet föreslår i sitt utlåtande att social- och hälsovårdsutskottet ännu överväger om förbudet är nödvändigt med tanke på målen i lagförslaget.

Enligt utredning till social- och hälsovårdsutskottet förlängs vistelsetiden i det rökiga rökrummet avsevärt och ger därmed upphov till ökade hälsorisker om det blir tillåtet att inta mat eller dryck i rummet. Att tillåta mat och dryck i rökrummet skulle sannolikt också leda till att det börjar användas i allt större utsträckning, dels på grund av den tid kunderna spenderar där, dels till

följd av de byggbeslut restaurangerna tar. Den tid kunderna tillbringar där utgör i sin tur ett incitament till att bygga så stora rökrum som möjligt. Samma problem visavi arbetarskyddet som de nuvarande inadekvata rökbestämmelserna genererat skulle enligt utskottets mening också drabba dessa multifunktionella rökrum. Ett rökrum kräver samma städning, kundservice och övervakning av serveringen som de nuvarande rökzonerna i restauranger. Det skulle alltså inte ske en sådan förändring att syftet med de nya bestämmelserna, ett bättre arbetarskydd, uppfylls.

Propositionens lösning skyddar enligt utskottets mening såväl de anställda som kunderna bättre mot tobaksrök än de lindrigare utvägar grundlagsutskottet föreslår. Dessutom är lagförslaget vid sidan av skyddet mot tobaksrök och tillsynen över alkohollagen ett konsekvent bidrag till det generella hälsopolitiska målet att minska rökning. Ett separat rökrum utan andra inslag räcker enligt utskottets mening till också för rökarna, samtidigt som det uppmuntrar till att dra ned på rökningen.

Särskilt i gamla hus är det svårt och dyrt att få ventilationen ordnad i tobaksrummet. Utskottet påpekar att också i samband med reparationer och ombyggnader i hus ska man med omsorg se till att ventilationen i rökrum blir sådan att tobaksrök inte sprider sig till andra utrymmen. Det är viktigt, menar utskottet, att social- och hälsovårdsministeriet och miljöministeriet tillsammans tar fram en guide för planerare och byggnadstillsynsmyndigheter om hur rökrummen ska byggas.

Övervakning

Arbetslivs- och jämställdhetsutskottet konstaterar i sitt utlåtande att det varit svårt eller rentav omöjligt att övervaka tobakslagen. Vid övervakningen har det varit svårt att obestriddligen bevisa att röken sprider sig till den rökfria zonen, eftersom det inte varit möjligt att mäta rökhalterna på tider då röken varit som tätast. Som det påpekas i utlåtandet kommer övervakningen att underlättas väsentligt och de svårtolkade, separata paragraferna om bardiskar och spelutrymmen slopas, om lagförslaget går igenom. Här vill so-

cial- och hälsovårdsutskottet tillägga att bedömningen i samband med bygglovet av hur funktionellt rökrummet är minskar behovet av efterkontroll. Tobakslagen övervakas av flera olika myndigheter som absolut bör samarbeta mer.

Ikraftträdande och övergångsarrangemang

Lagen föreslås träda i kraft den 1 juni 2007. Den tid som reserverats för ikraftträdandet räcker väl till, menar utskottet. Enligt 3 mom. i ikraftträdandebestämmelsen kan de ändringar i fråga om konstruktion och ventilation som lagen kräver genomföras inom två år från lagens ikraftträdande, om en näringsidkare innan lagen träder i kraft vidtagit de åtgärder som den gällande lagen kräver. Ett tilläggs villkor är att övervakningsmyndigheterna inte har haft något att anmärka mot åtgärderna. Tanken bakom övergångstiden är att de investeringar som gjorts med anledning av den gällande tobakslagen ska hinna amorteras bort. Med beaktande av tobakslagstiftningens historia och näringsidkarens ägarens egendomsskydd finns det enligt grundlagsutskottets utlåtande sådana grunder för övergångstiden att förslaget inte leder till problem i konstitutionellt hänseende.

Social- och hälsovårdsutskottet menar att en övergångstid på två år är problematisk med hänsyn till lagstiftningens ändamål, särskilt om man beaktar att skyddet ska vara detsamma för alla anställda och att information ska gå ut om att lagen trätt i kraft. Utskottet anser att ikraftträdandetidpunkten inte bör senareläggas för de restauranger där skyddet för de anställda varit sämst. Dessutom vill utskottet påpeka att enligt 3 mom. i ikraftträdandebestämmelsen ska de nu föreslagna reglerna utan undantag tillämpas på alla restaurangers rökrum efter övergångsperioden.

Information

Information är A och O för att den föreslagna lagändringen ska få genomslagskraft. Som ikraftträdandetidpunkt har med goda skäl angivits den 1 juni 2007. Tidpunkten ger såväl allmänheten som restaurangerna tid att anpassa sig till ändringen. Men för att allt ska gå i lås måste social- och hälsovårdsministeriet se till att i god

tid gå ut med tillräcklig information om lagens syfte och procedurerna. Lagens ikraftträdande ger också en bra chans att genom information stödja restaurangerna att på frivillig väg bli helt rökfria och uppmuntra finländarna att sluta röka. Utskottet föreslår ett uttalande där regeringen åläggs att följa hur målen med lagändringen uppnås (*Utskottets förslag till uttalande*).

Detaljmotivering

13 d §. Med hänvisning till grundlagsutskottets utlåtande föreslår social- och hälsovårdsutskottet i 1 mom. regler för hur stort rökrummet ska vara. Enligt 3 mom. kan statsrådet genom förordning utfärda närmare bestämmelser om storleken på rökrummet. Social- och hälsovårdsministeriet kan med stöd av 4 mom. utfärda närmare bestämmelser om byggnadstekniska krav och om planen för egenkontroll.

13 e §. Efter att regeringen lämnade sin proposition har lagen ändrats (286/2006) och därför föreslår utskottet att hänvisningen till 14 § ändras till 14 a §.

14 §. Utskottet föreslår att de föreslagna ändringarna i 14 § lyfts in i 14 b § med beaktande av de ändringar som gjorts tidigare genom lag 44/2006 och 286/2006.

Ikraftträdandebestämmelsen. Utskottet föreslår att 3 mom. ändras så att hänvisningen till 14 § 4 mom. ändras till 14 a §.

Motionen

Utskottet har godkänt förslaget till lag om ändring av lagen om åtgärder för inskränkande av tobaksrökning utifrån regeringens proposition och följaktligen ska lagmotionen förkastas.

Förslag till beslut

Med stöd av det ovan anförda föreslår social- och hälsovårdsutskottet

att lagförslaget godkänns med ändringar (Utskottets ändringsförslag),

att lagmotion LM 72/2004 rd förkastas
och

att ett uttalande godkänns (*Utskottets
förslag till uttalande*).

Utskottets ändringsförslag

Lag

om ändring av lagen om åtgärder för inskränkande av tobaksrökning

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i lagen av den 13 augusti 1976 om åtgärder för inskränkande av tobaksrökning (693/1976) 2 § 8 och 9 punkten, 11 a och 12 §, 13 § 2 mom., 14 b § 1 och 3 mom., 17 § 3 mom. 1 punkten och 32 §, sådana de lyder, 2 § 8 och 9 punkten (*utesl.*) och 17 § 3 mom. 1 punkten i lag 498/2002, 11 a § i lag 741/2002, 12 och 32 § i lag 765/1994 och 487/1999, 13 § 2 mom. och 14 b § 1 och 3 mom. i lag 286/2006 i nämnda lagar 765/1994 och 487/1999, samt

fogas till 2 §, sådan den lyder i lag 953/1992 samt i nämnda lagar 487/1999 och 498/2002, nya 10—16 punkter, till lagen nya 13 b—13 e § och till lagen en ny 33 §, i stället för den 33 § som upphävts genom lag 681/1999, som följer:

2 §
(Som i RP)

5 kap.

Skyddande av befolkningen mot de men för hälsan som rökningen vållar

11 a, 12, 13, 13 b och 13 c §
(Som i RP)

13 d §

Rökrummet skall vara av skälig storlek i förhållande till serveringsområdet eller antalet kundplatser i restaurangen eller förplägnadsrörelsen av annat slag. I fråga om byggande och underhåll av rökrum samt reparations- och ändringsarbeten gäller vad som bestäms i markanvändnings- och bygglagen (132/1999), samt med stöd av den.

(2 mom. som i RP)

Närmare bestämmelser om rökrummets minsta eller största yta eller om rummets yta i förhållande till serveringsområdet eller antalet kundplatser i restaurangen eller förplägnadsrörel-

sen av annat slag kan utfärdas genom förordning av statsrådet. (Nytt)

Närmare bestämmelser om (*utesl.*) byggnadstekniska krav på konstruktioner och (*utesl.*) på att rummet är funktionellt samt om uppgörande av, innehållet i och genomförandet av den i 2 mom. avsedda plan för egenkontroll som fordras av näringsidkaren kan utfärdas genom förordning av social- och hälsovårdsministeriet.

13 e §

Arbetskyddsmyndigheten, den kommunala tillsynsmyndigheten enligt 14 a § och vid behov polisen skall underrätta den i 21 § i alkohollagen (1143/1994) avsedda myndighet som beviljar serveringstillstånd om brott mot bestämmelserna om rökrum samt byggnads tillsynsmyndigheten om brott mot bestämmelser och föreskrifter om byggande och underhåll av rökrum eller om reparations- och ändringsarbeten. Arbetskyddsmyndigheten och den kommunala tillsynsmyndigheten enligt 14 a § skall underrätta varandra om brott mot de bestämmelser och föreskrifter som avses ovan.

14 §
(Utesl.)

14 b § (Ny)

Om inte något annat bestäms i denna lag övervakar arbetarskyddsmyndigheterna att bestämmelserna i 12 § 1 mom. 5 och 6 punkten och 13 § 3 mom. som gäller förbud mot och begränsning av tobaksrökning iakttas på arbetsplatserna, enligt vad som bestäms i lagen om tillsynen över arbetarskyddet och om arbetarskyddssamarbete på arbetsplatsen (44/2006).

Polisen övervakar att 12 § 1 mom. 3 och 5 punkten iakttas.

17, 32 och 33 §
(Som i RP)

Ikraftträdandebestämmelsen

(1 och 2 mom. som i RP)

Har en näringsidkare innan lagen träder i kraft i sin restaurang eller förplägnadsrörelse av annat slag vidtagit de nödvändiga åtgärder gällande konstruktion och ventilation för förhindrande av att tobaksrök sprider sig till rökfria områden som förutsätts i den lag som gäller när denna lag träder i kraft och kan den kommunala myndighet som avses i 14 a § på basis av kontroll eller sakkunnigutlåtande som näringsidkaren skaffat konstatera att det inte finns något att anmärka i fråga om åtgärderna, är det tillräckligt att sådana ändringar i fråga om konstruktion och ventilation som denna lag förutsätter genomförs inom två år från det att lagen trätt i kraft.

(4 mom. som i RP)

Utskottets förslag till uttalande

Riksdagen förutsätter att regeringen följer om de restauranganställda faktiskt skyddas mot tobaksrök och om de

övriga hälsopolitiska målen med lagförslaget uppnås såsom avsetts och utifrån uppföljningen bedömer om lagen behöver ändras.

Helsingfors den 6 juni 2006

I den avgörande behandlingen deltog

ordf. Valto Koski /sd
vordf. Eero Akaan-Penttilä /saml
medl. Sirpa Asko-Seljavaara /saml
Anne Holmlund /saml
Anneli Kiljunen /sd
Marjaana Koskinen /sd
Pehr Löw /sv
Riikka Moilanen-Savolainen /cent
Aila Paloniemi /cent

Leena Rauhala /kd
Juha Rehula /cent
Arto Seppälä /sd
Osmo Soininvaara /gröna
Tapani Tölli /cent
Raija Vahasalo /saml
Erkki Virtanen /vänst
Tuula Väättäinen /sd.

Sekreterare var

utskottsråd Harri Sintonen.

RESERVATION 1***Motivering***

Vi kan inte instämma i det förslag som utskottet ger i sitt annars bra betänkande, att lagen ska träda i kraft stegvis. Med tanke på att företagen ska bemötas jämlikt är det tvivelaktigt att rökförbudet först träder i kraft i små restauranger och först två år senare i stora restauranger. Det är också mycket arbetsamt — om inte rentav omöjligt — att inom den utsatta tiden kontrollera om restaurangens ventilation fungerar så att tobaksröken inte sprider sig från rökrummet till den rökfria delen. Dessutom är det orimligt att restaurangen ska kunna förlora rätten till förlängd övergångsperiod bara därför att de kommunala myndigheterna inte har hunnit göra en kontroll inom den utsatta tiden. För att lyckas kräver reformen en omfattande informationskampanj. Om lagen träder i kraft stegvis skapar det förvir-

ring och gör det betydligt svårare att sprida information.

Förslag

Med stöd av det som sagts ovan föreslår vi

att lagförslaget godkänns enligt utskottets betänkande i övrigt men att ikraftträdandebestämmelsen godkänns med ändringar enligt följande:

Reservationens ändringsförslag

Ikraftträdandebestämmelse
(1 och 2 mom. som i ShUB)
(3 mom. *utesl.*)
(3 mom. som 4 mom. i ShUB)

Helsingfors den 6 juni 2006

Osmo Soininvaara /gröna
Erkki Virtanen /vänst
Leena Rauhala /kd

RESERVATION 2

Motivering

Tobaksrökningen samt de sjukdomar och dödsfall som den orsakar är ett stort folkhälsoproblem. Av de finländska männen röker 27 procent och av kvinnorna röker 20 procent. Varje år leder rökningen till 5 000—6 000 fall av alltför tidig död. Bl.a. restaurangarbetare och -kunder lider av passiv rökning. Tobaksrök i omgivningens medför en risk för cancer-, lung- samt hjärt- och kärlsjukdomar.

Exponeringen för tobaksrök på arbetsplatsen är fortfarande ett stort arbetarskyddsproblem i restaurangbranschen. Restaurangerna och andra förplägnadsrörelser blir också trivsammare för kunderna då det blir förbjudet att röka där.

Ikraftträdandebestämmelsen tillåter dock en alltför lång övergångsperiod för de restauranger som redan har gjort byggnadstekniska ändringar till följd av den föregående lagändringen. Enligt utredningar som Arbetshälsoinstitutet gjort har de ventilationstekniska förbättringar som restaurangerna gjort nämligen inte lett till någon betydligt minskad exponering i största delen av restaurangerna. Det är beklagligt att restaurangägarna igen måste investera i att bygga röktrum enligt kraven i den nya lagen, men det är mycket

viktigt att så fort som möjligt skydda arbetstarna i restaurangbranschen mot tobaksrök och även i övrigt uppmuntra människorna att röka mindre. Dessutom kan de kommunala hälsoinspektörerna omöjligt övervaka två olika slags rökningsbestämmelser under övergångstiden.

Därför bör övergångstiden slopas, så att alla restauranger är rökfria fr.o.m. 2.5.2008.

Förslag

Med stöd av det som sagts ovan föreslår vi

att lagförslaget godkänns enligt utskottets betänkande i övrigt men att ikraftträdandebestämmelsen godkänns med ändringar enligt följande:

Reservationens ändringsförslag

Ikraftträdandebestämmelse

Denna lag träder i kraft den 2 maj 2008.

(2 mom. som i ShUB)

(3 mom. *utesl.*)

(3 mom. som 4 mom. i ShUB)

Helsingfors den 6 juni 2006

Sirpa Asko-Seljavaara /saml

Raija Vahasalo /saml

Jag omfattar reservationen i fråga om ikraftträdandebestämmelsen.

Eero Akaan-Penttilä /saml

RESERVATION 3

Motivering

Arbeterskyddslagstiftningen förutsätter att arbetstagarna skyddas mot tobaksrök, som är klassificerad som ett cancerframkallande ämne. Varje arbetstagare har rätt till rökfri luft på arbetsplatsen. Utredningar som Arbetshälsoinstitutet gjort visar att lösningarna hittills inte har lyckats skydda restaurangarbetarna, för de tekniska ändringarna i lokalerna har inte hindrat tobaksröken från att spridas. Var tredje restaurangarbetare utsätts fortfarande för tobaksrök över fyra timmar per dag.

Regeringen föreslår att lagen ändras så att restauranger och andra förplägnadsrörelser är rökfria, men att tobaksrökning kan tillåtas i separata rökrum. Rökrummet ska inrättas så att tobaksröken inte sprider sig därifrån till de övriga rummen. Med hjälp av tekniska lösningar kan rökrummet avskiljas från lokalen i övrigt, så att rökningen i rökrummet inte medför hälsorisker för arbetstagarna. Det ska vara förbjudet att arbeta i rökrummet och där ska endast sådana åtgärder kunna vidtas som är nödvändiga av ordnings-skäl. Eftersom det i regel inte är tillåtet att arbeta i rökrummet, är inte heller servering tillåten där. Detta är helt motiverat med tanke på skyddet av arbetstagarna.

Enligt 13 b § i lagförslaget är det också förbjudet att inta mat eller dryck i rökrummet.

Denna begränsning är enligt vår åsikt ogrundad och har ingenting att göra med skyddet av arbetstagarna.

Arbetslivs- och jämställdhetsutskottet fäster i sitt utlåtande uppmärksamhet vid att det kan vara svårt att få kunderna att förstå varför de inte kan ta med sig drycker till rökrummet. Med tanke på lagens allmänna acceptabilitet vore det motiverat att tillåta kunderna att ta med sig drycker till rökrummet, om det med hjälp av t.ex. genomskinliga väggar, engångskarlar och kärlåterlämning går att övervaka rökrummet och restaurangarbetarna inte behöver gå in i rökrummet utom i undantagsfall. Utskottet föreslår där-

för att social- och hälsovårdsutskottet överväger om förbudet är nödvändigt för att målen i lagförslaget ska kunna nås.

I sitt utlåtande fäster grundlagsutskottet uppmärksamhet vid att ett förbud att inta mat och dryck i rökrummet fjärrar sig från skyddsmålet i systemet med grundläggande friheter och rättigheter och inverkar på kundens självbestämmanderätt. Förbudet gäller rökrummet oberoende av hur rummet är ordnat med tanke på skyddet av arbetstagarna. Utskottet uppmanar social- och hälsovårdsutskottet att bedöma hur syftet med lagförslaget till denna del kan nås med hjälp av mildare åtgärder än det föreslagna förbudet. När bestämmelserna utvärderas måste man enligt grundlagsutskottets åsikt i ett sådant här sammanhang beakta proportionalitetsprincipen för de allmänna förutsättningarna att begränsa de grundläggande rättigheterna. Begränsningen bör vara nödvändig för att ett godtagbart mål ska uppnås och får inte gå längre än vad som är motiverat med beaktande av det samhälleliga intresset bakom regleringen i relation till den aktuella grundrättigheten.

Vi omfattar arbetslivs- och jämställdhetsutskottets såväl som grundlagsutskottets åsikter på dessa punkter.

Om möjligheten att inta drycker begränsas uppstår också säkerhetsrisker, för då en person går in i rökrummet måste han eller hon lämna sin dryck på bardisken eller ett bord i restaurangen. I dagens läge är det ur säkerhetssynvinkel inte motiverat eller förnuftigt att lämna ifrån sig sin dryck utan att ha uppsikt över den i restaurangen. Samtidigt uppstår det ordningsproblem, då en dryck som lämnats utanför rökrummet har bytts ut, blivit uppdrucken eller försvunnit helt och hållet.

Eftersom en begränsning av möjligheten att inta drycker i rökrummet inte på något sätt främjar arbetarskyddet för restaurangpersonalen, måste det enligt vår åsikt anses vara betydelselöst och onödigt att göra en sådan begränsning

med tanke på lagens syfte. Begränsningen avses antagligen bli ett verktyg för moralisering snarare än en nödvändig eller ens behövlig lösning.

Med tanke på lagstiftningsarbetets anseende är det inte rationellt att ändra lagstiftningen till ett moraliskt rättesnöre. Ifall strävan verkligen är att minska rökningen, bör samhället enligt vår åsikt främst satsa på upplysning till barn och unga samt förebyggande arbete.

Förslag

Med stöd av det som sagts ovan föreslår vi

att lagförslaget godkänns enligt utskottets betänkande i övrigt men att 13 b §

Helsingfors den 6 juni 2006

Anne Holmlund /saml
Marjaana Koskinen /sd

Jag omfattar reservationen i fråga om 13 b §.

Eero Akaan-Penttilä /saml

godkänns med ändringar enligt följande:

Reservationens ändringsförslag

13 b §

Tobaksrökning i restaurangers eller andra förplägnadsrörelsers lokaler kan tillåtas endast i separata rökrum som godkänts för tobaksrökning. Tobaksrök får härvid inte sprida sig till det område där tobaksrökning är förbjuden. Det är förbjudet att servera (*utesl.*) mat och dryck i rökrum.
